

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Økologisk dyrkning af energipil

Af Mads S. Vinther, Økologisk Landsforening, og freelancejournalist Per Henrik Hansen

Energipil har potentiale til at give lige så højt udbytte ved økologisk dyrkning som ved konventionel. Forberedelserne til en dyrkningsvejledning er gået i gang.

Energipil passer perfekt til økologernes ambitioner om at gøre landbruget mere klimavenligt og til regeringens og Folketingets ønsker om at øge anvendelse af biomasse i stedet for fossile brændstoffer.

Energipil har potentiale til at give lige så højt udbytte ved økologisk som ved konventionel dyrkning, tilmed uden anden gødning end grøngødning, og pilebeplantninger kan øge den lokale biodiversitet og tiltrække vildt.

Men erfaringerne med økologisk dyrkning er få og spredte. For et par år siden havde mellem 10 og 15 økologiske landmænd tilplantet i alt mellem 100 og 150 ha med energipil. Arealet blev omtrent fordoblet i 2012, da Danmarks største producent af stiklinger til energipil, Ny Vraa BioEnergi, valgte at lægge hele bedriften på 250 hektar om til økologi. Siden er der blevet tilplantet yderligere økologiske arealer med energipil.

Der er dermed både grundlag og behov for mere systematiseret viden og for en økologisk dyrkningsvejledning. Hvilket netop er målet for et toårigt projekt, som Økologisk Landsforening har sat i gang i samarbejde med Vraa Ny BioEnergi og Agrotech. Finansieringen kommer fra Fonden for Økologisk Landbrug og NaturErhvervsstyrelsen.

Nul husdyrgødning

Det er ambitionen i projektet, at økologisk dyrkning af energipil skal ske helt uden tilførsel af husdyrgødning. Dels er det i sig selv en fordel, at landmanden ikke skal bruge kostbart kvælstof i pilebeplantningen, og dels vil det frigive pilens kvælstofnorm på 120 kg N/ha til brug andre steder på bedriften.

Derfor er der i projektets første år sat to forsøg i gang med forskellige blandinger af grøngødningsplanter, blandt andet hvid-, rød- og blodkløver og kællingetand. Hvert forsøgsareal er på cirka 2000 kvadratmeter. Det ene ligger hos Ny Vraa BioEnergi i Tylstrup, Nordjylland, det andet hos en landmand nær Hadsund. I 2014 udvides med et forsøg mere.

Hvert forsøg består af forskellige grøngødningsblandinger i mere end 60 parceller, som behandles forskelligt: Nogle fræses i sensommeren, andre slås, og nogle får bare lov at stå urørt.

Høje krav til grøngødning

Udfordringen er at finde det balancepunkt, hvor grøngødningen på den ene side ikke konkurrerer mere end højst nødvendigt med de nyplantede pilestiklinger om næringsstofferne i det øverste jordlag, og på den anden side klarer sig godt i konkurrencen med ukrudtet.

Desuden skal grøngødningsplanterne overleve, når piletræerne vokser op og tager lyset. Eller i det mindste skal de kaste frø, som spirer efter næste høst af pil (som sker hvert andet år).

Så vidt muligt skal ukrudtet holdes nede af grøngødningen, så vi slipper for mekanisk ukrudtsbekæmpelse.

Sidst, men ikke mindst, skal grøngødningen selvfølgelig aflevere kvælstof til piletræerne. Ud fra erfaringerne det første år kan vi konkludere, at tidspunktet for etablering af grøngødningen er helt afgørende, for at den kan leve op til de mange krav, vi stiller til den. For ikke at udkonkurrere pilestiklingerne, må grøngødningen først sås to – tre måneder efter stiklingerne er plantet – det sidstnævnte kan ske, så snart jorden er frostfri og farbar. Men grøngødningen kan også sås for sent. Især hvis sommeren bliver tør, som den var i år. Det var tydeligt, at de parceller, hvor grøngødningen klarede sig bedst, var der, hvor der var en vis fugt i jorden, også langt hen i den usædvanligt lange tørre periode i juli og august. På de mere tørre arealer blev grøngødningen dårligt etableret.

Forsøg med biodiversitet

Foruden sikring af et godt og stabilt udbytte, er det vores mål, at de økologiske pilebeplantninger skal fremme den lokale biodiversitet.

Det skal ske, ved at vi sår biodiversitets-frøblandinger i de mindst 10 meter brede bræmmer og køreveje, der er i og omkring pilebeplantninger. Bræmmer og veje laves af hensyn til de store høstmaskiner.

Ved at sikre en stor mangfoldighed af planter i bræmmerne, tiltrækkes flere arter insekter, fugle og andre små og større dyr, inklusive råvildt og kronvildt.

Her er altså jagtinteresser på spil. Endnu en fordel er, at vi med frøblandinger kan hæmme ukrudtsarter som helst ikke skal sprede sig ind i beplantningen.

I år er der forsøg med biodiversitets-frøblandinger på et areal på 1000 kvadratmeter ved Ny Vraa BioEnergi, og i 2014 er det planen at udvide med to forsøgsarealer andre steder. Allerede det første år kunne man se flere guldsmede og andre insekter i og over forsøgsarealet. Bidemærker i biodiversitetsblandingerne har afsløret, at dyrevildt har taget pilebeplantningerne i brug.

Det aktuelle projekt er et pilotprojekt, som gerne skal følges op af nye forsøg, der kan forfine økologisk dyrkning af energipil. I sidste ende er målet, at pesticider bliver et særsyn i danske pilebeplantninger, og at resultatet fra det aktuelle og kommende projekter vil blive brugt i 70 procent af beplantningerne med energipil.

BILLEDTEKST:

For at fremme biodiversiteten er der rundt om pilebeplantningen udsået en frøblanding med blandt andet forskellige kløverarter, solsikke og flerårig blomsterarter.

